

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/55/2013
Identifikačné číslo spisu:	5710010643
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5710010643.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného Ing. X. N. pre pokračovací zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 24. októbra 2013 v Bratislave dovolanie obvineného Ing. X. N., zastúpeného obhajcom Mgr. Rastislavom Otrubom proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 26. marca 2013 sp. zn. 1 To 17/2013, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Ing. X. N. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Martin z 10. septembra 2012 sp. zn. 3 T 72/2010 bol obvinený Ing. X. N. uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. na skutkovom základe, že

1/ ako splnomocnenec daňového subjektu J., s.r.o., so sídlom na ul. Z. č. XX vo V., okres Martin, IČO: XXXXXXXXX, vypracoval a podal v dňoch 25.04.2005, 25.07.2005, 25.10.2005 a 25.01.2006 za túto spoločnosť daňové priznania k DPH za zdaňovacie obdobia 1. až 4. štvrt'rok 2005 na Daňovom úrade v Martine, v ktorých uviedol vlastnú daňovú povinnosť v súhrne za celý rok 2005 vo výške 12.872,-Sk (427,27 €), pričom však za celý rok 2005 v súhrne uplatnil za túto spoločnosť odpočítanie dane na vstupe v celkovej výške 1.829.056,-Sk (60.713,54 €), avšak obchody, v ktorých malo spočívať odpočítanie dane na vstupe v tejto výške (nadobudnutie tovaru a služieb spoločnosťou J., s.r.o., sa nikdy neuskutočnili a boli fiktívne, a takisto v súhrne za rok 2005 v týchto daňových priznaniach zatajil sumy prijatej DPH spoločnosťou J., s.r.o., Vrútky na výstupe (za tovar a plnenia predané spoločnosťou J., s.r.o., v celkovej výške 2.568.566,-Sk (85.260,77 €), v prípade, ak by v týchto daňových priznaniach nebol uplatnil odpočítanie dane na vstupe z neuskutočnených obchodov a priznal plné sumy prijatej dane na výstupe, daňová povinnosť na DPH za celý rok 2005 spoločnosti J., s.r.o., Vrútky by bola vo výške 4.410.494,-Sk (146.401,58 €), týmto konaním spôsobil ujmu štátneho rozpočtu SR skrátením dane z pridanej hodnoty daňového subjektu J., s.r.o., Vrútky za celý rok 2005 vo výške

4.397.622,-Sk (145.974,31 €),

2/ ako splnomocnenec daňového subjektu J., s.r.o., so sídlom na ul. Z. č. XX vo Vrútkach, okres Martin, IČO: XXXXXXXXX vypracoval a podal na Daňovom úrade v Martine dňa 29.03.2006 za túto spoločnosť daňové priznanie k dani z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie roku 2005, v ktorom uviedol vlastnú daňovú povinnosť tejto spoločnosti vo výške 27.609,-Sk (916,45 €), v daňovom priznaní uviedol súčet prevádzkových, finančných a mimoriadnych výnosov spoločnosti v tomto zdaňovacom období vo výške 23.112.916,-Sk (767.208,26 €), ku ktorým však uviedol súčet prevádzkových, finančných a mimoriadnych nákladov v celkovej výške 22.967.604,-Sk (762.384,78 €), následnou daňovou kontrolou bola zistená celková výška výnosov daňového subjektu v tomto zdaňovacom období vo výške 22.826.107,-Sk, náklady, ktoré mali znižovať základ dane boli len fiktívne a neboli nikdy spoločnosťou vynaložené, v prípade ak by v tomto daňovom priznaní neuplatnil fiktívne náklady a uviedol výnosy v správnej výške, bola by daňová povinnosť spoločnosti J., s.r.o., Vrútky na dani z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie roku 2005 vo výške 4.336.960,-Sk (143.960,01 €), týmto konaním spôsobil ujmu štátnemu rozpočtu SR skrátením dane z príjmu právnických osôb daňového subjektu J., s.r.o., Vrútky za rok 2005 vo výške 4.309.351,-Sk (143.044,25 €),

3/ ako splnomocnenec daňového subjektu J., s.r.o., so sídlom na ul. Z. č. XX vo Vrútkach, okres Martin, IČO: XXXXXXXXX vypracoval a podal v dňoch 27.02.2006, 27.03.2006, 25.04.2006, 25.05.2006, 26.06.2006, 25.07.2006, 25.08.2006, 25.09.2006, 25.10.2006, 27.11.2006, 27.12.2006 a 25.01.2007 za túto spoločnosť daňové priznania k DPH za zdaňovacie obdobia 1. až 12. mesiac 2006 na daňovom úrade v Martine, v ktorých uviedol vlastnú daňovú povinnosť v súhrne za celý rok 2006 vo výške 28.082,-Sk (932,15 €), pričom však za celý rok 2006 v súhrne uplatnil za túto spoločnosť odpočítanie dane na vstupe v celkovej výške 2.109,421,-Sk (70.019,95 €), avšak obchody, v ktorých malo spočívať odpočítanie dane na vstupe v tejto výške (nadobudnutie tovaru a služieb spoločnosťou J. s.r.o.) sa nikdy neuskutočnili a boli len fiktívne, a takisto v súhrne za rok 2006 v týchto daňových priznaniach zatajil sumy prijatej DPH spoločnosťou J., s.r.o., Vrútky na výstupe (za tovar a plnenia predané spoločnosťou J., s.r.o.) v celkovej výške 3.249.258,-Sk (107.855,61 €), v prípade, ak by v týchto daňových priznaniach nebol uplatnil odpočítanie na vstupe z neuskutočených obchodov a priznal plné sumy prijatej dane na výstupe, daňová povinnosť na DPH za celý rok 2005 spoločnosti J., s.r.o., Vrútky by bola vo výške 5.386.671,-Sk (178.804,72 €), týmto konaním spôsobil ujmu štátnemu rozpočtu SR skrátením dane z pridanej hodnoty daňového subjektu J., s.r.o., Vrútky za celý rok 2006 vo výške 5.358.679,-Sk (177.875,56 €),

4/ ako splnomocnenec daňového subjektu J., s.r.o., so sídlom na ul. Z. č. XX, vo Vrútkach, okres Martin, IČO: XXXXXXXXX, vypracoval a podal na Daňovom úrade v Martine dňa 02.04.2007 za túto spoločnosť daňové priznanie k dani z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie roku 2006, v ktorom uviedol vlastnú daňovú povinnosť tejto spoločnosti vo výške 24.932,-Sk (827,59 €), v daňovom priznaní uviedol súčet prevádzkových, finančných a mimoriadnych výnosov spoločnosti v tomto zdaňovacom období vo výške 37.656.083,-Sk (1.249.953 €), ku ktorým však uviedol súčet prevádzkových, finančných a mimoriadnych nákladov v celkovej výške 37.524.857,-Sk (1.245.597,10 €), následnou daňovou kontrolou bola zistená celková výška výnosov daňového subjektu v tomto zdaňovacom období vo výške 27.746.411,-Sk, náklady, ktoré mali znižovať základ dane boli len fiktívne a neboli nikdy spoločnosťou vynaložené, v prípade ak by v tomto daňovom priznaní neuplatnil fiktívne náklady a uviedol výnosy v správnej výške, bola by daňová povinnosť spoločnosti J., s.r.o., Vrútky na dani z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie roku 2006 vo výške 5.271.818,-Sk (174.992,30 €), týmto konaním spôsobil ujmu štátnemu rozpočtu SR skrátením dane z príjmu právnických osôb daňového subjektu J., s.r.o., Vrútky za rok 2006 vo výške 5.246.886,Sk (174.164,71 €).

Za to bol odsúdený podľa § 276 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený ihneď po jeho vyhlásení odvolanie do výroku o vine i do trestu do

zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 3080). V zákonom stanovenej lehote podal odvolanie i prokurátor v neprospech obvineného do výroku o treste, pretože výmera trestu je vzhľadom na výšku škody nízka.

Prokurátor v písomných dôvodoch svojho odvolania (č.l. 3087) uviedol, že odvolanie podáva v neprospech obvineného. Obvinenému mal byť vzhľadom na všetky zásady ukladania trestov vyjadrené v ustanovení § 34 Tr. zák. uložený prísnejší trest odňatia slobody. Poukázal najmä na následok spôsobený trestným činom, pričom pri dodržaní zásad generálnej a individuálnej prevencie mal byť uložený trest minimálne pri strede zákonnej trestnej sadzby. Navrhol preto napadnutý rozsudok zrušiť vo výroku o treste a uložiť obvinenému prísnejší trest.

Obvinený v dôvodoch odvolania podaného prostredníctvom obhajcu (č.l. 3121-3130) v podstate namietal, že nikdy žiadny fiktívny obchod neurobil. V priebehu prípravného konania i na hlavnom pojednávaní sa nepreukázalo, že išlo len o fiktívne obchody, vypočutí svedkovia potvrdili, že faktúry boli reálne a práce boli vykonané. Výtýkal súdu prvého stupňa svojvoľné hodnotenie dôkazov, pričom odôvodnenie rozsudku postráda akýkoľvek logický úsudok. Vina mu nebola dokázaná, a preto navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a domáhal sa oslobodenia spod obžaloby.

Na základe včas podaných odvolaní vo veci rozhodoval Krajský súd v Žiline, ktorý na verejnom zasadnutí uznesením z 26. marca 2013 sp. zn. 1 To 17/2013 odvolanie obvineného i prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 26. marca 2013, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený uložený trest od 26. marca 2013 vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Sučany.

Odpis druhostupňového rozhodnutia obvinený prevzal 18. apríla 2013, jeho obhajca i prokurátor 19. apríla 2013.

Okresný súd Martin 7. októbra 2013 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného Ing. X. N., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu Mgr. Rastislava Otrubu. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 30. septembra 2013 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por., pretože v konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. namietal, že v rámci prípravného konania vykonal vyšetrovateľ výsluchy svedkov, pričom o týchto úkonoch nebol obhajca riadne a včas vyrozumieť a v prípadoch, kde bol včas vyrozumieť, absentovalo označenie osoby, ktorá mala byť v rámci úkonu vypočutá. Postupom vyšetrovateľa došlo k odňatiu práva na obhajobu.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. namietal spôsob výsluchu svedka Ing. P. A., ktorý v priebehu prípravného konania trikrát zmenil svoju výpoveď. Postup vyšetrovateľa bol v rozpore s ustanovením § 132 ods. 1, ods. 2 Tr. por., pretože svedkovi nebolo umožnené, aby k veci vypovedal sám o tom, čo mu je o skutku známe, ale vyšetrovateľ ihneď pristúpil ku kladeniu otázok. Z výsluchu tohto svedka vyplýva i nátlak povereného vyšetrovateľa na svedka, taktiež namietal, že počas výsluchu boli svedkovi predkladané fotografie osôb, ktoré mal svedok opoznať. V tejto súvislosti poukazoval na ustanovenie § 126 Tr. por. o rekognícii.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. poukazoval na rozporuplné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Výtýkal súdu prvého stupňa, že vzhľadom na zložitosť veci nepribral do konania príslušného znalca, a preto nie je možné zistiť, či protokoly o daňovej kontrole vypracované príslušnými daňovými úradmi zodpovedajú skutočnosti. Zastáva názor, že súd v jeho prípade nesprávne vyhodnotil zistený skutkový stav. Záverom svojho mimoriadneho opravného

prostriedku navrhol, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom, že napadnutým uznesením krajského súdu i konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v jeho neprospech, zrušiť tieto rozhodnutia a prikázať Okresnému súdu Martin, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určil, k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využil okresný prokurátor, ktorý podaním došlým na dovolací súd 18. októbra 2013 navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, nakoľko námietky obvineného nenapĺňajú uplatnené dovolacie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Obvinený ako prvý z dovolacích dôvodov uplatnil spoločne dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Obvinený naplnenie tohto dovolacieho dôvodu videl v tom, že v rámci prípravného konania boli vykonávané úkony - výsluchy svedkov, o ktorých nebol obhajca riadne a včas vyrozumený, resp. neboli konkretizované úkony, ktoré sa majú vykonať.

Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu treba upriamiť pozornosť na § 371 ods. 4 Tr. por. veta prvá, podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Z obsahu zápisníc o hlavnom pojednávaní vyplýva, že obvinený ani jeho obhajca nemali voči týmto úkonom žiadne pripomienky. Tieto pripomienky nevzniesli ani v odvolacom konaní. Dovolaciemu súdu tak v akceptovaní tohto dovolacieho dôvodu bráni vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por., pretože obvinenému i jeho obhajcovi uvedená okolnosť bola známa, no v konaní pred súdom prvého stupňa a ani v konaní pred odvolacím súdom ju nenamietal.

Obvinený ako ďalší dovolací dôvod uplatnil ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine k tomuto dovolaciemu dôvodu považuje dovolací súd za nutné uviesť, že uvedený dôvod sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a na záver etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo

podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa citovaného ustanovenia sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t.j. k vykonávaniu dôkazov súdom. Prirodzene zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania, pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom nie sú v trestnom konaní použiteľné a nie je možné ich vyhodnotiť ani v prípade, keby boli na hlavnom pojednávaní súdom vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu sa preto vyžaduje, aby sa napadnuté súdne rozhodnutie opieralo o nezákonné dôkazy.

Zároveň treba uviesť, že uvedený dovolací dôvod sa nevzťahuje na posledné štádium dokazovania - na hodnotenie dôkazov. V trestnom konaní, ako už bolo vyššie uvedené, platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie. Platný Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, čo sa týka miery dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Z obsahu spisového materiálu pritom vyplýva, že dôkazy v posudzovanej veci boli nielen súdom, ale aj v prípravnom konaní vykonané spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu. Taktiež odôvodneniu súdnych rozhodnutí nemožno nič vyčítať. Sú síce stručné, ale dávajú odpoveď na všetky otázky, ktoré bolo potrebné v konkrétnom prípade riešiť. Argumentáciu obvineného vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Obvinený ako ďalší dovolací dôvod uplatnil dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Vyššie uvedenou formuláciou dovolacieho dôvodu zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva, nie však z hľadiska procesných predpisov. Poukázaním na uvedený dovolací dôvod preto nemožno namietat' porušenie procesných predpisov. V medziach tohto dovolacieho dôvodu možno namietat', že skutok tak, ako bol súdom zistený, bol nesprávne právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci sa o trestný čin nejedná, alebo ide o iný trestný čin, než ktorým bol obvinený uznaný za vinného. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu však nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, na ktorých je napadnuté rozhodnutie založené.

Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou, a preto nemôže preskúmať a posudzovať postup súdov prvého a druhého stupňa pri hodnotení vykonaných dôkazov. Naopak najvyšší súd je povinný vychádzať zo skutkových zistení súdu prvého stupňa, prípadne druhého stupňa a potom v nadväznosti na nimi zistený skutkový stav, môže posudzovať hmotnoprávne posúdenie skutku. Nemôže vychádzať z konštrukcie skutkového stavu, ktorú za správnu považuje obvinený.

V posudzovanej veci uplatnené dovolacie námietky obvineného smerujú primárne do oblasti skutkových zistení. Z jeho strany ide o výhrady voči spôsobu hodnotenia dôkazov vykonaných súdmi nižšej inštalácie a polemizuje s odôvodnením ich rozhodnutí. V podstate sa obvinený takýmto spôsobom snaží presadiť vlastnú (pre neho priaznivú a od skutkových zistení oboch súdov inú) verziu skutkového stavu veci. Až následne z uvedených skutkových (procesných) výhrad vyvodzuje záver o nesprávnom právnom posúdení skutku, resp. o inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. V tomto smere neobstojí ani námietka obvineného, že v konaní absenteje znalecké dokazovanie, pretože i táto námietka sa týka skutkového stavu.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

V prerokúvanej veci ako už bolo vyššie konštatované, obvinený Ing. X. N. vo svojom podaní nenaplnil ani jeden z tam uplatnených dovolacích dôvodov, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného Ing. X. N. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.